

DEVA Partili Ekmen: Sıfır Atık Projesi'nin bütçesi şeffaf olmalı

DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı ve Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen, Sıfır Atık Projesi kapsamında yapılan harcamaların şeffaflığına ilişkin soru işaretlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine taşıdı. Ekmen, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum'un yanıtlaması istemiyle verdiği soru önergesinde, projenin finansmanı, harcamaların dağılımı ve kamu kaynaklarının kullanımına ilişkin sorular yöneltti.

Kamuoyundaki soru işaretleri giderilmeli

Sıfır Atık Projesi'nin çevre kirliliğinin önlenmesi, geri dönüşüm bilincinin artırılması ve kaynakların verimli kullanılması açısından önemli bir politika olduğunu belirten Ekmen, projenin finansmanına ilişkin kamuoyunda ciddi soru işaretleri bulunduğunu ifade etti. Ekmen, "Türkiye'de 2017 yılından bu yana ulusal bir politika olarak yürütülen ve uluslararası platformlara da taşınan 'Sıfır Atık Projesi', çevre kirliliğinin önlenmesi, geri dönüşüm bilincinin artırılması ve kaynakların verimli kullanılması açısından stratejik bir öneme sahiptir. Bakanlık raporlarında, projenin uygulanmaya başladığı günden bugüne kadar milyarlarca liralık ekonomik kazanç sağlandığı, milyonlarca ağacın kesilmekten kurtarıldığı ve sera gazı emisyonunda ciddi düşüşler kaydedildiği sıkça

vurgulanmaktadır. Ancak, bu olumlu tablonun arka planında kampanya ve proje kapsamında harcanan kamusal kaynakların şeffaflığı, dağılımı ve denetimi hususunda kamuoyunda ciddi soru işaretleri bulunmaktadır” dedi.

Altyapıya mı, tanıtıma mı harcandı?

Sıfır Atık Kampanyası'nın merkezi bütçe ödenekleri, yerel yönetimlere aktarılan hibeler, poşet beyannamelerinden elde edilen gelirler ve uluslararası kuruluşlardan sağlanan kredilerle finanse edildiğini hatırlatan Yeni Yol Partisi Grup Başkanı Ekmen, “Sıfır Atık Kampanyası; merkezi bütçe ödenekleri, yerel yönetimlere aktarılan hibeler, poşet beyannamelerinden elde edilen gelirler ve Dünya Bankası ile Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) gibi uluslararası kuruluşlardan temin edilen milyonlarca dolarlık dış kredilerle finanse edilmektedir. Bu denli büyük ve çok katmanlı bir finansal havuzun yönetilmesinde maliyet-etkinlik analizi hayati önem taşımaktadır. Geri dönüşüm altyapısının kurulması projenin asli unsuru olması gerekirken; bütçenin önemli bir kısmının uluslararası zirvelere, lüks organizasyonlara, reklam ve halkla ilişkiler faaliyetlerine, kamu spotlarına ve basılı görsel materyallere harcandığı yönündeki iddialar idari bir denetimi zorunlu kılmaktadır. Ayrıca, yıllardır bütçe tahsis edilen ve Türkiye Emlak Katılım Bankası altyapısıyla yürütülen Ulusal Depozito Yönetim Sistemi'nin (DYS) hayata geçirilme takvimindeki kronik gecikmeler, bu sistem için ithal edilen makine, yazılım ve donanımlara harcanan kamu kaynaklarının verimliliğini tartışmaya açmaktadır. Çevre politikalarının başarısı, sadece toplanan atık miktarıyla değil, o atığı toplamak için harcanan her bir kuruş kamu kaynağının şeffaf bir şekilde hesaba katılmasıyla ölçülür. Bu bağlamda, Sıfır Atık Kampanyası için harcanan paraların net dökümünün vatandaşlarımız adına denetlenmesi gerekmektedir” şeklinde konuştu.

Sıfır Atık Projesi'nin uygulamaya başladığı tarihten bugüne kadar, merkezi bütçe ve Bakanlık kaynaklarından harcanan toplam harcama tutarı ne kadardır?

Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen, Bakan Kurum'un yanıtlanması istemiyle verdiği soru önergesinde şu sorulara yanıt aradı:

1. Sıfır Atık Projesi'nin başladığı 2017 yılından 2026 yılına kadar, kampanya kapsamında merkezi bütçeden ve Bakanlık öz kaynaklarından harcanan toplam para ne kadardır? Bu toplam harcamanın yüzde kaç doğrudan altyapı yatırımlarına (tesis, araç, konteyner vb.), yüzde kaç medya, reklam, uluslararası zirve, ödül töreni ve tanıtım (PR) faaliyetlerine ayrılmıştır?
2. Proje kapsamında Dünya Bankası, EBRD, UNDP veya diğer uluslararası finans kuruluşlarından sağlanan hibe ve kredilerin toplam tutarı döviz bazında ne kadardır? Bu dış kaynakların projelere göre dağılımı ve harcandığı yerlerin dökümü nedir?
3. Ulusal Depozito Yönetim Sistemi'nin kurulması, yazılım altyapısı, depozito iade makinelerinin (RVM) tedariki ve işletilmesi için bugüne kadar harcanan toplam kamu kaynağı ne kadardır? Sistemin tam kapasiteyle devreye

alınamamasının yarattığı kamu zararı ve atıl yatırım maliyeti hesaplanmış mıdır?

4. Bakanlığınız tarafından yerel yönetimlere "Sıfır Atık Altyapı Desteği" adı altında bugüne kadar ne kadar nakdi ve aynı hibe verilmiştir? Bu hibelerin amaca uygun kullanılıp kullanılmadığına dair bakanlığınız bünyesinde yürütülen mali ve fiziki denetimlerin sonuçları nelerdir?

5. Satış noktalarında ücretli hale getirilen plastik poşet uygulaması kapsamında, "Geri Kazanım Katılım Payı" olarak genel bütçeye ve bakanlık döner sermayesine aktarılan toplam gelir ne kadardır? Bu gelirin ne kadarlık kısmı doğrudan sıfır atık projelerinin finansmanında kullanılmıştır?

6. Bakanlığınızca ilan edilen "Sıfır Atık projesinden elde edilen ekonomik kazanç" verileri hesaplanırken; projeye yatırılan toplam kamu kaynakları, operasyonel giderler, personel maliyetleri ve tanıtım bütçeleri bu rakamdan düşülmekte midir? Projenin net mali kar/zarar bilançosu nedir?